

La Clínica Girona

Joaquim Nadal i Farreras

En els entorns de Girona i la seva àrea urbana s'alcen alguns signes d'esperança i de futur enmig d'un panorama desolador provocat per la pandèmia i les seves conseqüències econòmiques, socials i demogràfiques. D'una banda, en els alts d'Aiguaviva, en un pendent del terreny que baixa suaument i domina la plana del Güell i de l'Onyar, s'alça ja l'estructura i l'ordenació exterior, pulcra, de les futures instal·lacions de recerca de l'empresa d'arrel garrotxina Hipra. Les notícies que acompanyen el futur d'aquesta empresa i de les seves instal·lacions associades a la vacuna del covid-19 són un signe d'esperança.

D'altra banda, a l'entrada sud de Girona per la carretera de Barcelona des de la rotonda de Mas Gri, s'alça, imponent, l'estructura, ja en fase d'acabat, de la nova Clínica Girona. Una clara aposta de futur del teixit empresarial mèdic local que, avançant-se als temps, respon als reptes de la medicina del segle XXI. Hem de subratllar l'esforç inversor que representa i el sentit ponderat de la inversió i del risc que demostra el Consell d'Administració de la Clínica llançant aquest projecte mèdic i empresarial.

Més enllà de les consideracions estrictament assistencials hem de referir-nos a l'impacte urbà d'aquesta inversió que

està cridada a canviar i a moure tot el sector de les naus de la carretera de Barcelona. Ara que ja s'intueix la força i l'impacte positiu d'aquest nou establiment en un entorn urbà fins ara degradat, després que es buidessin les naus industrials, ha arribat l'hora de definir les accions que han de configurar el futur de tota la llenca de terreny que s'esté des de l'Hi-percor, també en renovació i ampliació, fins a les noves instal·lacions clíniques esmentades.

És urgent una operació de neteja i sanejament de tot l'entorn i costa d'entendre que encara no s'hagi escomès l'enderroc de totes les naus abandonades a excepció potser de l'estructura de l'antiga fàbrica Simon si és que es pensa en aprofitar-ne una part per destinar-la a l'anunciada construcció d'un nou institut d'ensenyament secundari en aquell solar. Sé que les naus són propietat dels bancs però em sembla saber que l'Ajuntament té les eines per requerir als propietaris enderrocar les naus o si més no tancar-les i protegir-les adequadament. Si després de diversos requeriments la situació no hagués canviat, sembla que també hauria de ser possible el que s'anomena l'execució subsidiària feta per l'Ajuntament però girant el càrrec de les despeses als diferents propietaris.

L'adequada ordenació dels accessos,

dels aparcaments i dels espais públics de la Clínica Girona serà un motor de canvi i agençament de tota la zona però no té cap sentit disposar d'un gran equipament hospitalari si al costat s'alcen les runes i la devastació d'uns antics locals ara abandonats.

Ara ja fa entre onze i dotze anys que la Clínica Girona va commemorar els seus 75 anys d'existència. En aquella ocasió es va publicar el llibre *Clínica Girona, 75 anys, 1934-2009* (Girona 2009), que recollia molt bé la trajectòria d'un establiment que es va fundar com a societat anònima en escriptura pública davant de notari el dia 15 de març de 1934 pel matrimoni **Francesc Coll Turbau i Manuela Carreras Duran** i pels facultatius **Enric Roca Pinet, Francesc Burch Sitjar, Felip Sánchez Llistosella, Josep Maria Riera Pau, Joaquim Dausà Olivé, Josep M Bosch Masgrau i Josep M. Massa Servitja**.

Si fa onze anys es commemorava el 75è aniversari, d'aquí tretze estarem ja en el centenari de la Clínica. Pel bé de Girona hem de confiar que aquest centenari sigui una autèntica festa després de ja una colla d'anys amb la nova clínica en funcionament i exercint un servei sanitari de primer nivell i alhora exercint de motor de canvi urbà de l'entrada sud de Girona.

Moltes vegades des d'alguna de les habitacions de l'actual edifici de la Clínica, les que donen al carrer Joan Maragall, havia contemplat de jove el pati, jardí, hort, de les Adoratrius i havia somniat amb la desaparició d'aquella tanca i la construcció en l'espai alliberat d'una plaça pública per a esponjament de l'Eixample de Girona. Un conjunt de cir-

cumstàncies va fer possible la creació d'una plaça, la construcció d'un hotel de ciutat, i el manteniment en un edifici nou de la petita comunitat de les Adoratrius. Potser la plaça Miquel Santaló no és ben bé com l'havia somniat però sí que és cert és que, sigui com sigui, ha fet la seva funció i ha esdevingut un espai públic concorregut i ple de vida fins i tot en aquests dies tristos de confinament i pandèmia.

Ara és l'hora de dibuixar un nou somni. Ara és l'hora de pensar en gran el futur de l'espai que encara ara ocupa la Clínica Girona. En la seva natural expansió la Clínica ha arribat a ocupar un alt percentatge d'una illa sencera de l'Eixample. Quan les instal·lacions hospitalàries es traslladin al nou edifici, què es farà en els espais que deixarà lliures? La resposta a aquest interrogant és clau per al futur de l'Eixample gironí. Naturalment hi ha una solució fàcil i anodina: reomplir amb edificacions noves o rehabilitades per a usos residencials tot l'espai; hi ha també, però, la possibilitat de pensar un nou espai urbà amb una gran plaça interior i un nou centre comercial i residencial que reforci l'eix Joan Maragall. Dit d'una altra manera ha arribat l'hora de pensar en la substitució de l'actual centralitat per una nova centralitat a to amb l'ambició i sobretot amb les necessitats de la Girona del segle XXI.

El valor i l'esperit científic i emprenedor dels fundadors i els mateixos valors dels actuals propietaris i administradors de la Clínica Girona mereixen una resposta a l'altura de la seva contribució al dibuix de la ciutat del futur, ara, i en el moment de la seva fundació, aviat farà cent anys.

El model de les energies renovables, també un error?

Ferran Vallespinós Riera

DR. CIÈNCIA BIOLÒGIQUES · INVESTIGADOR CIENTÍFIC CSIC

Hi ha un compromís europeu (que, per tant, obliga a Espanya i a Catalunya) de reduir en un 50% les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) per a l'any 2030; això passa necessàriament perquè a la mateixa data el 50% de la producció energètica provingui de fonts renovables. Com a referència d'on som, l'any 2019 la contribució de les renovables al *mix* energètic català ha estat només d'un 15,8% (incloent-hi la producció hidroelèctrica) i sembla quasi impossible assolir el 50% en només deu anys.

La principal esperança per incrementar la producció d'energia renovable prové de l'èolica; actualment a Catalunya hi ha instal·lats uns 800 aerogeneradors,

amb una producció de 1.260 MW (una mica més que un dels grups de les CC.NN. d'Ascó). La recent derogació d'un decret de la Generalitat de 2009 que imposava restriccions a la instal·lació de parcs eòlics ha fet saltar les alarmes, especialment a les comarques gironines. La demarcació de Girona és l'única a tot Catalunya que està, ara per ara, lliure d'aerogeneradors, però la promoció d'un parc a la Jonquera (Alt Empordà), amb 10 aerogeneradors de 200 metres d'altura, ha desencadenat l'oposició de l'Ajuntament i 13 entitats. I a mi, personalment, em sembla bé aquesta oposició.

Pot semblar poc coherent oposar-se a les energies renovables i a la vegada bramar per evitar el canvi climàtic, però em

voldria explicar. No qualsevol energia renovable, feta de qualsevol manera, és bona. Penso que estem seguint un model equivocat en el desplegament d'aquestes energies, que s'assembla massa a la que al seu dia es va seguir amb les nuclears: grans centres de producció allunyats dels centres de consum. I si en el cas de les nuclears, per la seva perillositat intrínseca, no es podien posar a les portes de Girona o Barcelona, és evident que això no succeeix a les renovables en general. Les renovables admeten autonomia, petites instal·lacions d'autoconsum. En canvi s'ha optat per grans centrals de producció i el pas, evidentment, per un comptador. No en va quasi el 60% de la producció de renovables de tot l'Estat està en mans de les mateixes sis grans companyies energètiques tradicionals (nuclears i fòssils). És a dir, es canvia de combustible però no de model de negoci. Fins i tot també les eòliques produeixen un residu (les pales velles) que ara per ara tampoc ningú sap com gestionar, una altra coincidència amb el vell model.

També em vull referir a alguns arguments que es fan servir per vendre en positiu l'energia eòlica, com són la creació de llocs de treball, els beneficis econòmics i la fixació de població en zones rurals amb poques oportunitats. Res d'això és veritat. Si bé la construcció té una demanda significativa en mà d'obra (especialitzada) però durant un temps molt re-

duït; el manteniment d'un parc amb 50 aerogeneradors dona feina a unes cinc persones. Els beneficis econòmics són sobretot per als ajuntaments (via impostos i taxes) però en el cas dels propietaris dels terrenys són moderats i només per aquell que acull el pal. Finalment, sobre els avantatges per a les poblacions rurals, només vull citar que el municipi de Catalunya que més població ha perdut en els darrers deu anys (un de la Terra Alta) és el que més aerogeneradors per quilòmetre quadrat té posats en el seu terme municipal.

Sense entrar en els impactes sobre la salut (per sorolls i infrasons), la fauna salvatge i la destrossa del paisatge, l'energia eòlica (fonamentada en parcs de producció intensiva amb aerogeneradors cada vegada més potents i alts) és incompatible amb altres aprofitaments del territori (com pot ser un ecoturisme de qualitat), sens dubte més sostenibles.

Cal una planificació integral que vetlli per l'interès públic i que mesuri la capacitat de càrrega d'un territori per admetre aquesta mena de centrals; que no sigui una batalla parc a parc, una conquesta per fases com ha succeït a la Terra Alta, amb un balanç final decebedor. En tot cas, ni la disponibilitat de vent, ni la lluita contra el canvi climàtic ni uns suposats beneficis econòmics poden ésser l'únic argument per promoure la implantació de parcs eòlics.